

Proje No	TAGEM/BBAD/15/A08/P07/01
Proje Başlığı	MELEZLEME VE MUTASYON ISLAHI YÖNTEMLERİYLE ÜSTÜN NİTELİKLİ KURUTMALIK VE SOFRALIK İNCİR ÇEŞİTLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
Projeyi Yürüten Kuruluş	İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Mesut ÖZEN
Yardımcı Araştırmacılar	Hilmi KOCATAŞ, Dr. Birgül ERTAN, Dr. İlknur KÖSOĞLU, Nilgün TAN, Berrin ŞAHİN, Aytekin BELGE, Ramazan KONAK, Prof. Dr. Osman GÜLŞEN Prof. Dr. Uygun AKSOY
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2015-2016
ÖZET Proje Özeti: Bu proje 2010 yılında İncir Araştırma Enstitüsünde başlamıştır. İncir Türkiye'nin önemli bir ihracat ürünüdür. Ülkemiz dünya kuru ve taze incir ihracatında ilk sırada yer almaktadır. Dünyada, ülkemizin incir ihracatında bu liderliğini sürdürmesi için üstün nitelikli yeni incir çeşitlerine ihtiyaç vardır. Bu sebeple, projenin amacı; melezleme ve mutasyon ıslahı (gamma ışını uygulaması ile) yöntemlerini kullanarak küçük/kapalı ostiollü, iri meyveli ve erkenci kurutmalık ve sofralık taze incir çeşitleri geliştirebilmektir. Melezleme ıslahı için dişi çeşit olarak kurutmalıkta Sarılop ve taze sofralıkta ise Bursa siyahı incir çeşitleri kullanılmıştır. Erkek ebeveyn olarak ise; erkencilik, iri meyve, yeşil renk, yeterli arıcık ve polen sayısı v.b. özellikler yönünden üstün olan Ak ilek ve Kaba ilek erkek incir çeşitleri kullanılmıştır. Melezleme ıslahında kurutmalık incir için; Sarılop X Ak ilek, Sarılop X kaba ilek ve taze sofralık incir için Bursa Siyahı X Ak ilek ile Bursa Siyahı X Kaba ilek melezlemeleri yapılmıştır. Bu melezlemelerin her birinden 500 adet ve toplamda 2000 melez birey elde edilmiştir. Yapılan melezlemeler sonucu elde edilen tohumlardan gerekli ekim ve büyütme işlemleri yoluyla elde edilen 2000 adet melez birey 2015 yılı itibarıyla araziye dikilmiştir. Yıllık bakım işlemlerine devam edilmektedir. Mutasyon ıslahında bitki materyali olarak; ülkemizin en önemli kurutmalık incir çeşidi Sarılop ile en fazla ihracat edilen taze incir çeşidi Bursa Siyahı kullanılmıştır. Bu iki çeşide ait incir çeliklerine, kontrol gruplarından ayrı olarak 5 farklı dozda (10.0, 16.9, 25.3, 50.7, 67.0 Gray) gamma ışını uygulanmıştır. Bu çeliklerden elde edilen gözlerden aşılama yöntemi kullanılarak M1V3 bireyleri elde edilmiştir. Elde edilen M1V3 bireylerinden yukarıda belirtilmiş olan amaçlara yönelik yeterli varyasyon oluşturulmuş ve bahçeye dikilmiştir. 2014 yılı itibarıyla istenen özellikler yönünden meyve gözlemlerine başlanmış olup, bu gözlemlere 2015 yılında da devam edilmiştir.	
Anahtar Kelimeler	İncir, Sarılop, Bursa Siyahı, ilek, mutasyon, melezleme